

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndt/7/2019
Identifikačné číslo spisu: 6617010479
Dátum vydania rozhodnutia: 5. marca 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6617010479.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci odsúdeného E. V. vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 22T/136/2017 na neverejnom zasadnutí konanom 5. marca 2019 v Bratislave, o návrhu odsúdeného E. V. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec odsúdeného E. V. vedená na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 22T/136/2017 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 3Tos/5/2019 sa týmto súdom n e o d n í m a.

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Lučenec (ďalej tiež „okresný súd“) je pod sp. zn. 22T/136/2017 vedené konanie o osvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia E. V..

Okresný súd uznesením z 29. novembra 2018, sp. zn. 22T/136/2017 podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. vyslovil, že odsúdený E. V. sa v skúšobnej dobe, ktorá mu bola uložená trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec z 30. októbra 2017, neosvedčil a nariadil mu trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s tým, že na výkon tohto trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odsúdený podaním doručeným Krajskému súde v Banskej Bystrici 12. decembra 2018, označeným ako „Vznesenie generálnej námietky spolu so žiadosťou o odňatí mojej tr. veci a prikázani mojej tr. veci inému súdu aj s poukazom na mnou podanú sťažnosť“ vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým súdom spadajúcim do pôsobnosti Krajského súdu Banská Bystrica a aj voči samotnému Krajskému súde Banská Bystrica a žiadal odňať a prikázať jeho vec do iného kraja a okresnému súdu v obvode iného krajského súdu. Poukázal na skutočnosť, že okresný súd vykonal 29. novembra 2018 hlavné pojednávanie, aj keď vedel, že týmto nezákonným procesným postupom konal v rozpore s Trestným poriadkom, nakoľko je pozbavený svojprávosti, na čo súd upozornil. V rámci trestných konaní na Okresnom súde Lučenec sa mu nepriznávajú jeho procesné práva garantované mu Ústavou Slovenskej

republiky a Trestným poriadkom. Krajský súd v Banskej Bystrici je personálne prepojený a má vplyv na konania na okresných súdoch v jeho pôsobnosti. Súčasne podal sťažnosť proti vyššie uvedenému uzneseniu.

Okresný súd oznámil odsúdenému E. V. podaním zo 7. januára 2019, že o jeho námietke konať nebude, nakoľko nebola vznesená bezodkladne a následne predložil predmetný spis Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu z 29. novembra 2018 a vec je vedená na tomto súde pod sp. zn. 3Tos/5/2019. Krajský súd v Banskej Bystrici predložil predmetnú vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., o odňatí veci tomuto súdu a jej prikázaní inému súdu spolu s vyjadreniami všetkých sudcov.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné pripomenúť, že námietku zaujatosti voči všetkým sudcom dotknutého súdu je potrebné považovať za návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého z dôležitých dôvodov, medzi ktoré sa zaraďuje aj vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania, môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Keďže obžalovaný žiada o odňatie veci Okresnému súdu Lučenec a Krajskému súdu v Banskej Bystrici a jej prikázanie inému okresnému súdu v rámci iného kraja, vo vzťahu k týmto súdom je takým súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd).

Najvyšší súd preskúmal podaný návrh, ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Okresnému súdu Lučenec, či Krajského súdu v Banskej Bystrici a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku, je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

Na rozhodnutie o odňatí veci vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

Medzi také okolnosti patrí aj požiadavka zabezpečenia objektívnosti súdneho konania a spravodlivého rozhodnutia v prípadoch vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu (dôvody vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1 až 3 Tr. por.), prelamujúca ústavný princíp neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že aj keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takého rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už spomínaného ústavného princípu, a preto takáto situácia môže nastať len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzuje dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že pomer k prejednávanej veci môže spočívať u sudcu napríklad v tom, že sudca sám, alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou, alebo sudca by v trestnej veci mohol vystupovať ako svedok. Pre pomer k osobám, ktorých sa úkon týka, resp. k ich zástupcom a orgánom činným v trestnom konaní bude spravidla vylúčený sudca, ktorý je k týmto osobám predovšetkým v pomere príbuzenskom alebo obdobnom, ale tiež vo vzťahu úzko priateľskom, či naopak nepriateľskom.

Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk - a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku. Aj v prípade posudzovania objektívnej nestrannosti platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú, teda aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým - vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Objektívnu nestrannosť pritom nemožno chápať tak, že by snád' čokoľvek, čo môže vrhnúť hoci len tieň pochybností na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučovalo ako zaujatého. Preto aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva treba pristupovať k posudzovaniu tejto otázky realisticky a vyžadovať, aby sa obava z absencie nestrannosti sudcu zakladal a na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného najvyšší súd považoval za rozhodujúce, že dôvody, ktoré uvádza odsúdený E. V. nespĺňajú kritériá dôležitých dôvodov, ktoré umožňujú odňatie veci príslušným súdom. Odsúdeným uvádzané skutočnosti vo vzťahu k sudcom Okresného súdu Lučenec sú výhradne procesného charakteru.

Aj keď trestné konanie sa aktuálne vedie pred Krajským súdom v Banskej Bystrici, predmetom návrhu odsúdeného bola aj delegácia z Okresného súdu Lučenec, pričom najvyšší súd z dôvodov hospodárnosti rozhodol súčasne aj o tomto návrhu napriek tomu, že vo veci sa nevyjadrili sudcovia príslušného okresného súdu. Dôvody uvádzané odsúdeným nie sú však také, ktoré by mohli mať za následok odňatie veci Okresnému súdu Lučenec, z uvedeného dôvodu neboli vyjadrenia sudcov tohto súdu ani potrebné.

Pokiaľ odsúdený poukazuje na porušenie jeho práv v súvislosti s rozhodovaním o osvedčení, či neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, túto skutočnosť bude skúmať sťažnostný súd. Ide o skutočnosti procesného charakteru a nie sú dôvodom pre odňatie veci zákonnému sudcovi, či súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie veci inému súdu toho istého druhu a stupňa v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

